

DEBATT

austagderblad.no

TIPS OSS!

E-post: redaksjon@austagderblad.no
Sentralbord 37 14 91 00

**Velkommen til møteplassen
for debatt i Risør og Gjerstad.**

Send oss dine leserinnlegg på debatt@austagderblad.no
Maks 500 ord. Husk å sende portrettbilde av forfatter.
Leserinnlegg må signeres med fullt navn.

Loft fram personer som vil satse og som er innovative – og slutt med å drive med semantikk og regelrytteri

Hilde Holm

Erkjenner man utfordringen, vil selvfølgelig Fortidsminneforeningen bidra

Leserinnlegg

TORGRIM LANDSVERK
Fortidsminneforeningen,
Lokallag Aust-Agder, styret

FOR ET fantastisk engasjement vi har opplevd etter vår kommentar på Facebook 1. juni i år. Enda bedre ble det da andre engasjerte mennesker samtidig slo seg på, slik som Erling Okkenhaug, alias «Sørlandsrefseren», som i tillegg svært sjenerøst nå har tilbudt utbygger av Kraggs gate 54, 15 timers gratis konsultasjon.

For nå er der dialog mellom utbygger, ordfører og Okkenhaug, og i går ble vi kontaktet av Okkenhaug som lurte på om Fortidsminneforeningen ville være med i en dialog med utbygger og kommunen, og svaret er jo at det er klart vi vil det.

Det er fantastisk positivt når utbygger, sammen med både ordfører og kommunen, nå ønsker en dialog om Kraggs gate 54 og på den måten forsøker å løse dette ved å hente inn flere med andre gode tanker.

FORTIDSMINNEFORENINGEN ER en ideell organisasjon, stiftet i 1844, og

jobber for bevaring og formidling av landets kulturminner. Foreningen holder et våkent øye med den offentlige forvaltningen og engasjerer seg i samsfunnsdebatten om kulturminnevernets vilkår og framtid.

AT KRAGS gate 54 ligger utenfor området i Risørs verneplan er ikke relevant. Det som er relevant og viktig i denne saken, er at Kraggs gate 54 i framtiden skal kunne oppleves som en attraktiv og troverdig ankomst for fastboende og besøkende til en av Norges best bevarte trehusbyer, og at man nå innser at dagens situasjon og utbyggingsplaner har store forbedringspotensial.

At eierne i det hele tatt fikk lov til å sette opp et slikt volum for noen år tilbake er de aller fleste i dag enige om at var uheldig. Følgene av det valget som ble tatt da, vil henge med videre, men målet nå må være å gjøre «vondt til bedre», og ikke «vondt til verre», gjennom en nøye planlagt reparasjon.

SOM BÅDE Okkenhaug og vi i Fortidsminneforeningen har uttalt tidligere, så vet Risør-folk selv veldig godt hvem de er og at man i altfor lang tid har trodd at utbyggere og arkitekter utenfra vet bedre enn hva de selv gjør. Dette er ikke bare et problem i Risør, men også nasjonalt, og som resultat har man fått store

volumer og firkanta «kasser» i gamle bygningsmiljøer som har medført at folk har blitt lei og begynt å stille spørsmål.

AT FOLK blir lei er ikke et nytt fenomen, for Fortidsminneforeningen ble stiftet som følge av at norske stavkirker ble revet en etter en på 1800-tallet. I dag er interessen større enn noen gang og man ser i tillegg betydningsfulle facebook-grupper som «Arkitektoppørret» med sine nær 25.000 medlemmer, som har hjulpet med å fokusere på kulturminner, bygningstradisjoner og tilpasning. De har klart å skape en kraftig debatt og snu enda mer på holdningene som finnes, og man ser nå et friskt pust med nye holdninger, hvor tilpasning er essensielt i nye byggeprosjekt. Disse holdningene er også forankret nasjonalt, ved at Riksantikvaren for et par år siden la opp til mer tilpasning i bevaringsverdige områder i sin nasjonale bystrategiplan.

Med den nye optimismen som råder håper vi derfor at bystyret følger de folkevalgte i Miljø- og teknisk utvalg, ved å utsette fristen utbygger i dag har til å starte opp arbeidet, samtidig som man setter nye og tydelige vilkår.

I VILKÅRENE bør det blant annet framgå at utbygger umiddelbart må gå i dia-

log ved å samle til seg en «tenketank gruppe», som kan bistå utbygger med å løse den utfordrende jobben. I det første møtet, mener vi at kommunens administrasjon skal gis myndighet til å trekke den utsatte fristen, hvis utbygger og «tenketank gruppen» ikke kommer til en felles enighet om spillereglene for det videre arbeidet, for kan man ikke erkjenne problemet, så er man like langt.

Denne «tenketank gruppen» må inkludere representanter fra blant annet kommunes administrasjon, fylkeskommunens kulturminnevern seksjon, Erling Okkenhaug, og i tillegg burde naboer som har utsyn på Kraggs gate 54 og en representant fra handelsstanden inviteres.

Videre må det settes krav for utsettelsen at de nye forslagene må vise en utbygging som brytes tydelig opp i flere og varierte fasader, og som skaper en troverdig «selv vokst» ankomst til Risør med referanser til byens bygningshistorie.

SÅ JA, hvis eier, utbygger og kommunen nå innser at dagens situasjon i Kraggs gate 54 har store forbedringspotensialer, så takker vi i Fortidsminneforeningen (lokallag Aust-Agder) selvfølgelig også veldig gjerne ja takk til å komme med råd, tanker og støtte i prosessen videre rundt Kraggs gate 54.

Er Risør på vei til å bli våre dagers «Trangvik» på grunn av en skjenkebevilling?

MED STORE og vantro øyne har jeg lest i AAB om saken som har skapt storm i et vannglass-skjenkebevilling i et privat hjem, som også brukes til mat- og drikkeservering, til betalende gjester. Jeg har ikke helt klart å se hva som er motivet for å hisse seg opp over dette. Er det bekymring for konkurranse, er det bekymring for bidrag til økt drukkenskap i byen, har noen politikere for få saker å hevde seg på eller hva er egentlig motivet? Er det noen som mener seg forskjellsbehandlet?

Risør er en kommune som har behov for flere arbeidsplasser, flere innbyggere og flere turister. For å oppnå dette er det behov for nytenkning. I «Plan for økt verdiskapning og innovasjon i Agder-fylkene» skriver Fylkesmannen at Agder-fylkenes fortrinn skal utnyttes ved å

legge til rette for innovasjon og verdiskapning i offentlig og privat sektor for å sikre videre vekst og utvikling i regionen med en tidshorison fram til 2030. Reiseliv og entreprenørskap framheves som to viktige satsingsområder for å oppnå dette.

HVA ER så noen av Risørs fremste fortrinn? Jo det er trehusbyggingen og byens stolte historie tilbake til seilskutetiden. Når man ser dette opp mot hva som dages turister ønsker seg; opplevelser, så er det ganske lavt hengende frukt å bruke nettopp å utvikle aktivitetstilbud knyttet til trehusbyggingen. Det er dette som kalles innovasjon. Afternoon tea i Sigurdsens hus er et konsept som definitivt kommer i den kategorien og vil kunne gi et bidrag til regionens rei-

seliv, med andre ord stedsutvikling. Slike nyskaping er med på å gi et bredere tilbud til både byens egne innbyggere og besøkende, og vil kunne gi ringvirkninger og skape en vinn-vinn for også andre forretningsdrivende i byen. Ja vel, det er i et privat hjem som ikke er omregulert til næring, men hva så? Det er jo nettopp «hjemme hos» som er konseptet. Selv på Castros kommunistiske Cuba er slike konsept godtatt, men her på bjerget er det partier Høyre som har betenkeligheter?

Jeg ser at flere forsøker å være vittige med å skrive kommentarer på sosiale medier at dersom Afternoon tea med champagne fortsetter, så bør jo hvem som helst by på champagneservering hjemme. Til det sier jeg heier på alle dere. Det er bare å sette i gang å utvikle konsept, lage

forretningsplan, teste markedet og så sette det ut i livet (med godkjenning av Mattilsynet og godkjent skjenkebevilling). Kanskje kan Risør koke over at entreprenørskap som vil gi unike opplevelser og sette Risør ytterligere på kartet som preferert reisemål, og dessuten litt konkurranse har ingen hatt vondt av. For å sitere Innovasjon Norge når det gjelder relaterte virksomheter innen et geografisk område; «For å lykkes må vi samarbeide når vi kan og konkurrere når vi må.» Det er dessuten ikke et bedre tidspunkt enn nå til å drive med innovativ stedsutvikling. Covid-19-situasjonen gjør at det blir Norgesferie på de fleste i år også.

HER KOMMER noen ideer helt gratis til dere som vil i gang: Seiltur på fjorden med innlagt

landhogg, lunsj eller middag. Lunsjbokser som kan leveres til besøkende båter, ja, jeg nevner i fleng.

Siden jeg selv har et hjerte som brenner for Risør og jeg selv har tidligere ledet prosjekter innen regional næringsutvikling i regionen tillater jeg meg å komme med noen råd: Prøv å løfte blikket og se helheten med andre ord hva som vil bli det beste for kommunen på lang sikt, løft fram personer som vil satse og som er innovative - og slutt med å drive med semantikk og regelrytteri. Jeg håper både politikere og kommuneadministrasjon har følgende visjon;

Risør - den mest innovative sørlandsbyen innen reiseliv. God sommer.

Hilde Holm